

Dato 28. oktober 2010
Side 1 af 3

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Ændring af husdyrloven – lovforslag L 12

Lovforslaget om ændring af husdyrloven - L 12 - indeholder nogle rigtig gode intentioner med mulighed for indførelse af en række anmeldeordninger, der kan lette de administrative byrder for både erhverv og kommuner og samtidig sikre en hurtigere sagsbehandling af husdyrgodkendelser.

Landbrug & Fødevarer skal på det varmeste udtrykke sin støtte til denne del af lovforslaget.

Vi skal imidlertid opfordre udvalget til at sikre, at de foreslåede rammer for anmeldeordninger i lovforslaget præciseres, så et krav om større harmoniareal som følge af en stigende mælkeydelse pr. ko kan håndteres via en anmeldelse.

Vi skal også gøre opmærksom på, at forenklingssudvalget vedrørende økologi har peget på anmeldeordninger i forbindelse med omlægning til økologisk drift, og skal anmode Miljø- og Planlægningsudvalget om at tage dette med i overvejelserne.

Der er, som bekendt, rigtig mange problemstillinger med husdyrreguleringsloven, der har store konsekvenser for erhvervet. Eksempelvis har Kammeradvokaten peget på uklare regler og meget store skønsmålinger for kommunerne. Vi skal derfor henstille til, at udvalget under behandlingen af dette lovforslag sikrer, at de nye regler giver et klart administrationsgrundlag for kommunerne og en forudsigelig fremtid og investeringssikkerhed for erhvervet.

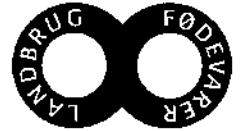
Erhvervet stilles med forslaget over for nogle meget voldsomme stramninger i forhold til ammoniakreguleringen. Der er tale om stramninger, der både sætter begrænsninger i forhold til en fremtidig placering af husdyrbrug og vil ramme en række eksisterende anlæg.

Eksempelvis kan et husdyrbrug, der er etableret i god tro og med en fuld lovlig miljøgodkendelse, reelt blive tvunget til at lukke ned, selvom der ikke sker ændringer i produktionen. I forbindelse med de regelmæssige revurderinger af miljøgodkendelserne kan der ifølge forslaget ikke fastsættes krav til produktioner med uændret drift, der går ud over BAT. Men til trods for denne bestemmelse skal kommunen i den enkelte sag fastsætte en frist for, hvornår totaldepositionskravet for ammoniak skal være opfyldt – også selv om det går langt ud over, hvad kravene til BAT foreskriver. Det bliver nu op til den enkelte kommune at vurdere den videre skæbne gennem en proportionalitetsvurdering. Kommunen efterlades dermed med endnu en uklar skønsmåling, og landmanden står med en total uforudsigelig fremtid med kæmpe tab til følge.

En anden meget problematisk situation er i forbindelse med ønsket om at udvide eller ændre sin produktion. Der vil være en lang række tilfælde, hvor dette ikke kan lade sig gøre, selv om der sam-

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svineproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samle eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

tidig sker en investering i miljøteknologi og en reduceret miljøbelastning. I lovforslaget er der lagt op til en model, hvor husdyrbruget med det samme skal reducere sin totalbelastning af ammoniak med halvdelen og efter 8 år helt skal leve op til de nye krav. For mange eksisterende husdyrbrug er dette umuligt at opfylde - dels findes der i dag ikke teknologiske løsninger, dels vil det ikke være muligt at finansiere en udvidelse med en så kort investeringshorisont. Reelt står både miljøet og landmanden som tabere.

De 2 ovennævnte situationer går efter vores opfattelse både længere end intentionerne i Grøn Vækst og relevant EU-lovgivning. Vi skal opfordre udvalget til, i forbindelse med den politiske behandling at sikre, at de nye regler ikke går videre end Grøn Vækst og EU-reglerne.

Helt grundlæggende er vi meget forundrede over, at der fremsættes et lovforslag i Folketinget, der har så store erhvervsøkonomiske konsekvenser, og hvor reglerne og konsekvenserne er uklare, og hvor de økonomiske konsekvenser er så dårligt belyst. Der henvises i bemærkningerne til, at strammingerne følger af naturplanerne, og at dette lovforslag i sig selv ikke medfører stramminger. Vi skal dog gøre opmærksom på, at erhvervet i forbindelse med indførelse af lovgivningen om Natura 2000 fik oplyst, at det ikke ville få konsekvenser. Dermed kører argumentationen i ring, og de meget betydelige konsekvenser af strammere ammoniakkrav er ikke synlige for politikerne. Vi finder det bydende nødvendigt, at udvalget har fuldt kendskab til de reelle konsekvenser af den skærpede ammoniakregulering, herunder de begrænsninger den sætter for erhvervet, værditab samt konsekvenserne for følge- og forædlingsindustrien.

Det fremgår klart af bemærkningerne til lovforslaget, at intentionerne med de skærpede ammoniakkrav er at efterleve Naturplanerne. Vi finder det mangelfuldt, at der ikke i lovforslaget er taget stilling til relationerne til Naturbeskyttelsesloven, hvor et tilsvarende krav ville have udløst erstatning.

En anden væsentlig problemstilling, hvor konsekvenserne er særdeles uklare, er den præcise afgrænsning af ammoniakfølsomme § 3 områder og skove eller mangel på samme. Det har ikke været muligt at få oplyst, hvilke arealer der er tale om, og hvordan de er spredt rundt i landet. Vi står i en situation, hvor det er op til kommunerne at udstikke reglerne, og hvor der er en reel risiko for, at mange små områder spredt over et stort areal kan begrænse et erhvervs udvikling, uden nogen har et reelt overblik.

Vi skal foreslå udvalget, at overveje, om udpegning af disse sårbare områder bør ske med Statens Miljøcentre som myndighed. Som minimum bør der udstikkes helt klare retningslinier for kommunernes råderum. Vi skal samtidig gøre opmærksom på, at hvis et § 3 område skal bevare sin naturværdi, skal der gøres en indsats i form af naturpleje og afsættes de nødvendige ressourcer hertil.

Lovforslaget indeholder en ændring af godkendelseskravet til Mink fra 75 til 25 DE. Ændringen betyder, at selv meget små anlæg vil få krav om at gennemføre en meget administrativ tung ansøgningsproces.

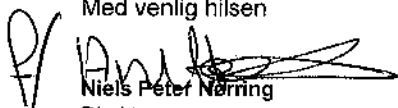
Afslutningsvist skal vi henlede opmærksomheden på, at en lang række husdyrbrugere efter mange års ventetid endelig har fået deres miljøgodkendelse. I de fleste godkendelser er der et vilkår med en udnyttelsesfrist på 2 år. Den aktuelle finansielle situation betyder, at mange landmænd for tiden vil have svært ved at overholde denne frist. Vi skal derfor opfordre til, at der i forbindelse med dette

lovforslag findes en generel løsning på dette problem ved at give en længere udnyttelsesfrist både i forbindelse med de godkendelser, der er givet, og i forbindelse med fremtidige godkendelser.

Som bilag til dette brev er vedlagt en række spørgsmål, som vi finder skal belyses i forbindelse med udvalgets arbejde med lovforslaget og inden loven vedtages i Folketinget.

Med venlig hilsen

Niels Peter Nørring
Direktør
Miljø og Energi

Bilag til brev af 28. oktober

Dato 28. oktober 2010

Lovforslag L 12 Husdyrloven – afklarende spørgsmål

I forbindelse med udvalgsbehandlingen af husdyrloven er der flere uopklarede problemstillinger, der bør belyses nærmere.

1. Juridiske afklaringer

- 1.1. I bemærkningerne til husdyrloven i 2006 forudsættes det, at ammoniakpåvirkningen af følsomme naturområder i Natura 2000 skal reguleres gennem Natura 2000-planerne. Ifølge Naturbeskyttelsesloven vil der være erstatning for tiltag, der implementerer Natura 2000-planerne. Med det nye forslag til husdyrlov er ammoniakreguleringen flyttet væk fra Natura 2000-planerne og gjort til generel regulering uden erstatning. Har Miljøministeriet forholdt sig til denne ændring af forudsætningerne for reguleringen? Er Folketinget blevet gjort opmærksom herpå?
- 1.2. Ifølge L 12 bilag 1, fremgår, at BLST har udarbejdet en notits, der redegør for, at lovforslagets bestemmelser vedrørende skærpede krav til eksisterende drift i forbindelse med en revurdering ved anvendelse af proportionalitetsvurderingen ikke strider mod Naturbeskyttelseslovens kapitel 2a. Er det muligt, at få den fulde ordlyd af notitsen?
- 1.3. Ifølge L 12 bilag 1, fremgår, at Miljøstyrelsen vil anmode Kammeradvokaten om en vurdering af lovforslagets bestemmelser vedrørende skærpede krav til eksisterende drift i forbindelse med en revurdering ved anvendelse af proportionalitetsvurderingen ikke strider mod Naturbeskyttelseslovens kapitel 2a. Er det muligt, at få oplyst resultatet af Kammeradvokatens vurdering.
- 1.4. I forbindelse med udvidelse af en bedrift indføres et krav om halvering af totaldeposition for hele anlægget. Kan der redegøres for, at lovforslaget ikke strider mod naturbeskyttelseslovens regler om erstatning, for så vidt angår den del af skærpelsen, der griber ind i det eksisterende anlæg.
- 1.5. Kan der redegøres for, at forslaget ikke er i strid med forudsætningen i afsnit 9 i de almindelige bemærkninger til husdyrgodkendelsesloven af 2006, om at loven ikke erstatter regler i medfør af naturbeskyttelsesloven, herunder i særdeleshed Natura 2000-reglerne i naturbeskyttelseslovens kapitel 2a.
- 1.6. Kan der redegøres for både de juridiske og økonomiske overvejelser, der er ved at opfylde kravene i naturplanerne gennem husdyrloven frem for som hidtidig forudsat gennem Naturbeskyttelsesloven.
- 1.7. Kommunerne er gennem naturbeskyttelsesloven forpligtet til at gribe ind overfor aktiviteter, der kan skade den gunstige bevaringsstatus i Natura 2000-områderne. Ifølge Naturbeskyttelsesloven vil sådanne indgreb være mod erstatning. Hvilke ressourcer er afsat, så kommunerne kan leve op til disse forpligtigelser og gribe ind overfor bestående lovlige husdyrbrug, der måtte have en skadelig indvirkning på ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områderne?

- 1.8. Kan det bekræftes, at forslaget § 1, nr. 2 skal fortolkes således, at det indeholdte forbud alene omfatter etablering, udvidelse og ændring af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, der er beliggende helt eller delvist inden for de beskrevne områder eller i en afstand på mindre end 10 meter fra disse, og ikke det samlede anlæg på et husdyrbrug bliver omfattet af forbudet?
- 1.9. Er det hensigtsmæssigt og klart for kommunerne i forbindelse med deres administration, at der administreres med 2 forskellige definitioner af ammoniakbeskyttelsesniveauer (BAT-standardvilkår og det generelle ammoniakbeskyttelsesniveau).

2. Anmeldeordningen

- 2.1. Kan det bekræftes, at en udvidelse af bygninger som følge af dyrevelfærdskrav kan ske indenfor rammerne af en anmeldeordning.
- 2.2. I Landbruksavisen d. 22. oktober fremgår det, at miljøministeren positivt vil overveje landbrugets ønske om at forlænge miljøgodkendelsernes gyldighed med 3 år. Kan der indenfor lovforslagets rammer påtænkes at etablere en anmeldeordning eller andre tiltag med henblik på at imødekomme erhvervets ønske?
- 2.3. En større effektivitet og dermed større mælkeydelse i kvægsektoren betyder at der er behov for større harmoniarealer. Kan der indenfor lovforslagets rammer etableres en anmeldeordning, der gør det muligt, at inddrage yderligere harmoniarealer via en anmeldeordning?
- 2.4. Forenklingssudvalget, der er nedsat som følge af Grøn Vækst, for at undersøge mulighederne for forenklinger indenfor økologien, har i august 2010 konkluderet at det kan bremse udviklingen af økologiske husdyrbrug, at omlægninger til økologisk husdyrproduktion ofte forudsætter en miljøgodkendelse. Ministeren bedes vurdere, i hvilket omfang de påtænkte anmeldeordninger vil løse den problemstilling, udvalget peger på.

3. Kategori 3 natur - § 3 og skove

- 3.1. Er det rimeligt, at ammoniakfølsomme skove kan defineres ned til ½ hektar eller hvad der svarer til fem parcelhusgrunde?
- 3.2. Er der fuld tiltro til kommunernes udpegnings og håndtering af ammoniakfølsomme naturområder, når kommunerne har praktiseret en meget forskellig praksis omkring miljøgodkendelser?
- 3.3. Kan Miljøministeriet forklare hvorfor udpegnings af ammoniakfølsomme naturtyper i visse tilfælde (§ 7) skal foretages af Miljøministeriet, mens udpegnings af andre ammoniakfølsomme naturtyper skal foretages af kommunerne?
- 3.4. Kan Miljøministeriet oplyse, hvor store arealer, der forventes at blive klassificeret som ammoniakfølsom § 3 natur og skov og hvordan de er fordelt i landet.

4. Erhvervsøkonomiske konsekvenser

- 4.1. Kan Miljøministeriet oplyse, hvad naturplanerne koster landbruget.
- 4.2. Kontorchef i Miljøstyrelsen oplyser til ritzau den 12. oktober 2010 at omkring 600 husdyrbrug nær de mest naturfølsomme områder vil blive berørt af reglerne i L12. Kan det oplyses, hvorfor skønnet på de 600 husdyrbrug ikke er nævnt i lovforslaget?
- 4.3. Kontorchef i Miljøstyrelsen oplyser til ritzau den 12. oktober 2010, at omkring 600 husdyrbrug nær de mest naturfølsomme områder vil blive berørt af reglerne i L12. Kan ministeren oplyse hvorfor de erhvervsøkonomiske effekter heraf ikke er nævnt i lovforslaget?

- 4.4. Kan det oplyses om der er vurderet på værditab af eksisterende ejendomme beliggende nær naturfølsomme områder som følge af de skærpede ammoniakkrav og dermed de kommende krav til investeringer lovforslaget vil kræve ved ændringer eller revurderinger.
- 4.5. Kan det oplyses om det er rimeligt at fremsætte et lovforslag, hvor der ikke på forhånd er et overblik over de naturområder, hvor der skal gælde skærpede ammoniakkrav?
- 4.6. Kan det oplyses, hvad de erhvervsøkonomiske konsekvenser for landbruget af Natura 2000 blev vurderet i forbindelse med indførelse af bestemmelserne i Dansk lovgivning.
- 4.7. Kan det oplyses, hvorvidt det er rimeligt at lovforslagets erhvervsøkonomiske konsekvenser ikke oplyses og der i stedet henviser til at kravene i lovforslaget, under alle omstændigheder, skulle være imødekommet gennem andre lovmæssige tiltag uden nærmere henvisning til hvordan konsekvenserne er vurderet i disse sammenhænge.
- 4.8. Der synes aldrig at have været foretaget erhvervs- og samfundsøkonomiske konsekvenser af de løbende stramninger af ammoniakreguleringen, der begrundes med Natura 2000 beskyttelsen. Kan Miljøministeriet udarbejde en opgørelse over de samlede omkostninger på dette område.
- 4.9. Kan Miljøministeriet oplyse om, hvilken effekt den ændrede ammoniakregulering vil få på udviklingen af husdyrproduktionens størrelse i Danmark, herunder om der vil være forskel på de forskellige typer af husdyrproduktioner.
- 4.10. Det fremgår af retningslinierne for udarbejdelse af lovforslag, at ministeren skal oplyse, hvilke erhvervsøkonomiske konsekvenser et givet lovforslag har. Kan dette krav siges at være opfyldt, når det i stor udstrækning overlades til kommunernes skøn, hvorvidt og i hvilket omfang en selvstændigt erhvervsdrivende skal rammes af skærpede miljøregler eller ej?

5. Krav i forbindelse med udvidelser og ændringer, hvor totalemissionen er mere end det dobbelte

- 5.1. Kan det forklares hvordan et landbrug, der tidligere er miljøgodkendt og i øvrigt etableret i tillid til denne miljøgodkendelse, pludseligt kan blive udsat for skærpede miljøkrav vel at mærke i en situation, hvor virksomhedens miljøbelastning er uforandret? Kan der endvidere redegøres for hvorledes den skærpede regulering relaterer sig i forhold til habitatdirektivets artikel 6 og proportionalitetsprincippet?
- 5.2. Kan det forklares, hvordan skærpede miljøkrav til eksisterende landbrug med samme miljøbelastning spiller sammen med intentionerne i Grøn Vækst om at forbedre landbrugets rammevilkår?
- 5.3. Kan der redegøres for, hvordan forvaltningsrettens proportionalitetsprincip og lighedsprincip spiller sammen med kravet om at eksisterende husdyrbrug skal reducere totalbelastningen for eksisterende anlæg i forbindelse med en udvidelse eller ændring.
- 5.4. Har Miljøministeriet nogle beregninger på de omkostninger, der vil være for husdyrbrug, som bliver tvunget til at investere i helt nye staldsystemer som følge af de nye regler?
- 5.5. Kan Miljøministeriet redegøre for i hvilket omfang der vil være husdyrbrug som afstår for at ændre sin produktion og reducere miljøbelastningen som følge af at det ikke vil være teknisk og økonomisk muligt at reducere totaldepositionen med

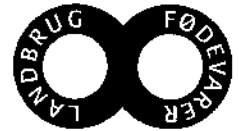
halvdelen fra hele anlægget i første omgang og efterleve hele kravet til totaldeposition efter 8 år.

6. Revurderinger

- 6.1. Kan det bekræftes, at der ikke vil blive lukket husdyrbrug som følge af en revurdering.
- 6.2. Kan miljøministeriet oplyse, hvilke kriterier, den enkelte kommune skal lægge til grund for en proportionalitetsvurdering i forhold til en revurdering.
- 6.3. I forbindelse med fastsættelse af BAT er der foretaget en proportionalitetsvurdering i forhold til de omkostninger, erhvervet kan bære. Kan det udelukkes, at der stilles krav, der går længere end BAT i forbindelse med en revurdering af husdyrbrug.
- 6.4. Det fremgår af de almindelige bemærkninger, at der ved den første revurdering af det enkelte husdyrbrug skal fastsættes en frist for, hvornår totaldepositionskravet vil skulle være opfyldt. Kan det blive oplyst, angive hvilke kriterier, der skal lægges til grund for den konkrete fastsættelse af denne frist og kan det bekræftes, at denne frist skal fastsættes på grundlag af en rimelig økonomisk afskrivningsperiode for det aktuelle anlæg?

7. Natur

- 7.1. De nye regler i husdyrloven skal sikre ammoniakfølsomme naturområder mod næringsstofbelastning. Mange af disse områder oplever også andre trusler - herunder især tilgroning. Hvilke indsatser igangsættes for at sikre, at disse områder får den nødvendige pleje?
- 7.2. På plantekongressen i 2009 fremførte Københavns Universitet, LIFE at høslet fra naturarealer vil kunne fjerne op til 100 kg N/ha, svarende til 100 års bidrag fra et husdyrbrug. Er der overvejet andre tiltag for at reducere næringsstofbelastningen - fx fjernelse af biomasse / slåning af arealerne? Påtænkes der yderligere forskning på dette område?
- 7.3. De følsomme områder i Natura 2000-områderne må formodes at være omfattet af de kommende Natura 2000-planer. Hvordan sikres kontakten til lodsejere, og hvilke ressourcer er afsat til at sikre, at der bliver indgået de aftaler, der skal til for at sikre naturtilstanden?
- 7.4. Kan det oplyses, hvordan den nødvendige pleje af følsomme naturområder uden for Natura 2000-områderne sikres, herunder om der er afsat tilstrækkelige økonomiske midler?
- 7.5. Pleje af sårbare og tilgroningstruede naturområder sikres i mange tilfælde bedst ved afgræsning af kreaturer. Hvor mange kreaturer vil der være behov for at sikre tilgroningstruede naturarealer i og udenfor Natura 2000 områderne? Er disse kreaturer til rådighed i dag?
- 7.6. Med stigende behov for naturpleje vil der være et behov for flere kreaturer til naturplejeindsatsen. Hvordan harmonerer det med de skærpede regler for udvidelser og etablering af husdyrbrug?
- 7.7. Af lovbemærkningerne fremgår, at ca. 2/3 af kvælstof kommer fra udlandet, og knap 1/3 kommer af ammoniakemissionen fra dansk landbrug. Det Europæiske Miljøagentur offentliggjorde i september en rapport, der viste at 3 lande (Tyskland, Spanien og Holland), der overskred NEC-direktivet for så vidt angår ammoniak. Kan det oplyses om der i denne sammenhæng iværksættes initiativer for at reducere ammoniakpåvirkningen fra andre kilder end landbruget.

8. Nedsættelse af godkendelsesgrænsen for visse dyrearter (mink)

- 8.1. Lovforslaget indeholder en skærpelse af godkendelseskravet til mink fra 75 DE til 25 DE. Regeringen har fastlagt en målsætning om at reducere de administrative byrder med 25 %. Det fremgår af AMVAB.dk, at Miljøministeriet kun har reduceret de administrative byrder med ca. 11 %. Kan sammenhængen mellem regeringens målsætning om at reducere de administrative byrder med 25 % og kravet om, at meget små virksomheder udsættes for en stor administrativ byrde i form af krav om miljøgodkendelse forklares.
- 8.2. I forbindelse med de skærpede godkendelseskrav for mink fremgår af Bilag 1 til L 12, at Miljøstyrelsen vil kvalitetssikre de økonomiske konsekvenser af forslaget. Kan det oplyses om denne kvalitetssikring har givet anledning til justeringer af de erhvervsøkonomiske konsekvenser.
- 8.3. Lovforslaget indeholder en skærpelse af godkendelseskravet til minkfarme fra 75 DE til 25 DE. Dermed vil disse farme blive omfattet af lovens generelle ammoniakkrav. Af bemærkningerne fremgår, at regeringen forventer, at pelsdyravlerne som konsekvens heraf vil tilpasse sig det generelle ammoniakkrav ved at overgå til daglig udmugning af farmenes gyllerender. Kan det bekræftes, at man dermed anerkender, at daglig udmugning på minkfarme medfører, at det generelle ammoniakkrav er opfyldt?
- 8.4. Lovforslaget medfører, at langt flere minkfarme bliver omfattet af lovens generelle ammoniakkrav. Kan Miljøministeriet oplyse, hvordan oplysningerne i lovforslaget om den økonomiske konsekvens for minkerhvervet (årlig udgift på 10 mio. kr.) og miljøgevinsten (ammoniakreduktion på 230 tons N) er beregnet?